1853. DERTIGSTE JAARGANG. N°. 29.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag**. De prijs is per *drie maanden* te Assen *f* 1.60, buiten Assen franco per post *f* 1,75.

ZATURDAG 9 APRIL.

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels **75** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

De COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe verwittigt de Gemeente-besturen in dat gewest, dat op heden door hem aan den Heer Kolonel Directeur der Militaire verkenningen, op zijn verzoek, zijn toegezonden zes zoogenaamde *opene Orders*, ten behoeve der Officieren van den Generalen Staf en de daarbij gedetacheerden van het leger, welke met Mei aanstaande in deze Provincie de verkenningen voor de militaire topographische kaart van het Rijk zullen voortzetten, bij welke orders de gezegde besturen worden uitgenoodigd, om aan de genoemde officieren, in voegen daarin omschreven, de vereischte hulp en medewerking te verleenen.

ASSEN den 5 April 1853.

De Commissaris des Konings vnd. afwezig,
Het Lid van Gedeputeerde Staten,
H. H. A. SLUIS.

Herstelling der Bisschoppelijke Hiërarchie in Nederland.

Adres uit Utrecht.

I.

In ons vorig no. hebben wij het adres medegedeeld, hetwelk, voorzien van 4528 onderteekeningen, uit Utrecht aan den Koning is opgezonden, om de herstelling der Bisschoppelijke hierarchie in ons Vaderland niet toe te staan; wij hebben dit gedaan, om onze lezers met dat adres bekend te maken, niet omdat wij daarmede instemden; integendeel wij betreuren het, dat men *op die wijze* het Protestantisme tegen de nimmer rustende pogingen tot uitbreiding der Roomsche Geestelijkheid wil beschermen.

En waarom?

Omdat het adres strijdt met de grondwet, omdat het steunt op gronden, waaraan de Koning geen gehoor *mag* geven, zonder den door hem afgelegden eed ter naleving der grondwet te schenden, en omdat hetzelve hier te lande de Roomsch-Catholieken wil beperken in de vrije uitoefening hunner Godsdienst, terwijl de Protestanten het zeer te regt als eene groote grief tegen de R. Catholieken aanvoeren, dat in sommige Roomsche landen de Protestanten niet vrijelijk kerken mogen bouwen, godsdienstoefening houden, den Bijbel lezen etc.

Art. 164 der Grondwet bepaalt: „*Ieder belijdt zijne godsdienstige meeningen met volkomen vrijheid;*" en art. 165: „*Aan alle kerkgenootschappen in het Rijk wordt gelijke bescherming verleend;*" er bestaat dus geene godsdienst van Staat; de Grondwet en daarmede de Staat zijn in zaken van Godsdienst geheel kleurloos; hoe meer ook het Staatsbestuur zulks is, hoe meer het de Grondwet zal naleven. (Wij en verstandig noemen wij deze bepaling, daar daarin de eenigste waarborg is gelegen, dat godsdiensttwisten, welke er wel altijd zullen zijn, niet weder tot bloedige botsingen aanleiding geven, dat er weder moordschavotten en brandstapels worden opgerigt. De Staat moet aan de godsdienstige genootschappen vrijelijk de behandeling hunner geschillen overlaten, doch moet zorgen, dat de orde niet verstoord wordt, dat er geene daden van geweld geschieden, en moet bovendien een ieder in de vrije uitoefening zijner godsdienst beschermen.)

De Bisschoppen nu behooren tot de inrigting der R. C. kerk evenzeer als de Paus zelf, evenzeer als de Priesters en evenzeer als bij de Joden de Rabbijns en opperrabijns, bij de Protestanten de Leeraars. Ja de waardigheid der Bisschoppen is ouder dan die van den Paus. Sommige verrigtingen, als o. a. het uitdeelen van het vormsel, mag, zijn wij wel onderrigt, alleen door een Bisschop geschieden. Overal, waar de R. C. kerk aanhangers telt, bestaan dan ook Bisschoppen, tenzij de omstandigheden zulks verhinderen.

De Roomsch-Catholieken behoeven het daarom niet als eene *gratie* te beschouwen, dat aan hen het hebben van Bisschoppen wordt toegelaten, met de grondwet in de hand kunnen zij het met alle regt *vorderen, voor zoo verre de Bisschoppen bloot kerkedienaars zijn.* Hadden de Protestanten hun het bezit van Bisschoppen willen beletten, dan had de Grondwet niet zoo vrijgevig moeten gesteld zijn.

Om den Koning te bewegen, aan de R. Catholieken de toelating van Bisschoppen te weigeren, wijst men in het adres op den moeijelijken strijd van het Protestantisme tegen het Catholicisme en op hetgeen Zr Ms. voorvaders voor het Protestantisme gedaan hebben; hierop *mag* de Koning niet letten, zonder aan zijn eed te kort te doen; als bijzonder persoon moge hij Protestant zijn, als hoofd van den Staat, behoort hij tot geen bepaald kerkgenootschap, hij moet alle kerkgenootschappen gelijkelijk beschermen, en mag daarvan niet afwijken uit beweegredenen, uit zijne eigene godsdienst of uit de daden zijner voorvaderen ontleend. Het adres beöogt dus niets minder dan den Koning te bewegen, om aan zijn eed ontrouw te worden.

Maar als ijverige Protestanten hebben wij het meeste leedwezen gevoeld bij het lezen der zinsnede, dat de Koning aan de Roomsch Catholieken het bezit van Bisschoppen zou moeten weigeren, omdat hun aanwezen de Protestanten zou krenken. Gij, die het adres geteekend hebt, op welken grond zult gij nu voor het vervolg kunnen afkeuren, dat de Protestanten in sommige Roomsch Catholieke landen niet vrijelijk hun godsdienst mogen uitoefenen, geene kerken mogen bouwen, den Bijbel niet mogen lezen; want dit alles krenkt de Roomsch Catholieke bevolking dier landen en vooral de Geestelijkheid even zeer en zeker nog meer, dan u de toelating van Bisschoppen zou krenken?

Wat zullen de Roomschgezinden wel moeten denken van argumenten als hier gebezigd zijn?

Inderdaad de adressanten hebben aan de zaak van het Protestantisme geen dienst gedaan!

II.

Wilde men zich aan den Koning wenden, ter zake der Bisschoppelijke hierarchie, dan had men het moeten doen als burgers van den Staat, niet als Protestanten, niet op gronden, uit het Protestantisme ontleend, maar op gronden van het belang van den Staat; hierop had de Koning mogen letten. Naar ons inzien, kan er geene andere reden bestaan, om de toelating der Bisschoppen te weigeren, dan deze, die evenzeer bij R. Catholieken als bij Protestantsche Nederlanders zou moeten wegen, dat nl. de Bisschoppen aangesteld en ontslagen worden door- en gehoorzaamheid schuldig zijn aan een buitenlandsch vorst, den Paus, die ook een wereldlijk gebied voert, waardoor in den Nederlandschen Staat nog een ander gezag zou gelden dan dat van den Nederlandschen Koning, in voegen omschreven en bepaald bij de grondwet. Deze reden verdient inderdaad allezins overwogen te worden. Zou echter, hetgeen men van de toelating der Bisschoppen vreest, niet reeds sedert lang in werkelijkheid bestaan? Wij gelooven ja. De Roomsche geestelijkheid in Nederland ontvangt thans, zijn wij wel ingelicht, zelfs meer onmiddelijk voorschriften en bevelen uit Rome dan wanneer dezelve onder Bisschoppen stond. Naar men ons heeft medegedeeld, wordt de Roomsch Catholieke kerk in Nederland als eene zoogenaamde *missie* beschouwd, en direct uit Rome bestuurd, door tusschenkomst van den Pauselijken Nuntius te 's Hage. Wanneer er Bisschoppen komen, dan wordt die kerk, hoewel altijd afhankelijk van Rome, toch meer zelfstandig dan ze nu is. Thans loopen de draden, waarnaar de R. C. geestelijkheid in Nederland bestuurd wordt, direct uit Rome naar hier, dan zullen ze gelegd worden van Rome naar de Bisschoppelijke paleizen en van daar naar de zetels der aartspriesters en priesters. Men weet nu, dat over hoe meer schijven eene machine loopt, dezelve des te ligter blootgesteld is aan stremming en hokking. Men ziet het ook in de groote spanning, welke thans in Frankrijk tusschen de hoogere geestelijkheid heerscht, dat de Bisschoppen tot zekere hoogte een eigen gevoelen mogen hebben en voorstaan, hetgeen zekerlijk aan de lagere geestelijkheid niet geoorloofd zal zijn. In allen gevalle, of er Bisschoppen komen of niet, zoo er strijd komt tusschen het Hoofd der kerk en het wereldlijk gezag, tusschen den onfeilbaren Paus en den ketterschen Koning, dan zal ieder opregt Roomsch-Catholiek, geestelijke of leek, de zijde van Rome kiezen.

Wij voor ons zien daarom niet in, dat de toestand van het R. Catholicisme in ons Vaderland tegenover het Protestantisme, door de herstelling der Bisschoppelijke hierarchie, zooveel gunstiger geworden is dan ze vroeger was, dat daaruit juist thans zulk een groot gevaar voor het Protestantisme ontstaat. Het is waar, de R. C. kerk in Nederland bekomt, door de aanstelling van Bisschoppen, een meer gevoelvolle werking; de uiterlijke praal en luister zal daardoor toenemen, maar het aanwezen dier Bisschoppen zal ook eene voortdurende aanmaning tot waakzaamheid voor de Protestanten zijn.

III.

Bij onze tegenwoordige Grondwet *mag* het Protestantisme niet van den Staat vragen, om meer beschermd te worden, dan eenig ander kerkgenootschap, hetgeen het geval zou zijn, zoo, ten behoeve van hetzelve, de Roomsch-Catholieken geene Bisschoppen mogten hebben.

Moeten de Protestanten zich dan maar lijdelijk tegenover de onvermoeide inspanningen der Roomsche kerk tot uitbreiding gedragen?

Verre van daar. Maar hulp in eigen kracht gezocht, en deze niet gevraagd bij den Staat, die ze niet mag verleenen.

Rome is voor het Protestantisme niet alleen nu, maar altijd erg te vreezen en te vreezen geweest. Zoo de Roomsch-Catholieken naast ons leefden, evenals de Israëlieten, zonder altijd en immer gedreven te worden door die heete zucht tot uitbreiding en zonder daartoe alle mogelijke pogingen, edel of onëdel, zedelijk of stoffelijk, aan te wenden, er was geen gevaar te duchten voor het Protestantisme; het zou alleen door deszelfs meerdere voortreffelijkheid den strijd tegen het Catholicisme niet alleen volhouden maar daarin zelfs overwinnen. De Roomsche geestelijkheid bevroedt dit ook, het beseft, dat voor haar stilstand achteruitgang is; daarom zal er strijd zijn, zoolang Protestantisme en Catholicisme naast elkander bestaan, een strijd van duisternis tegen het meer en meer doorbrekende licht, van heerschzucht en dwang tegen vrijheid en vrij onderzoek. Het is een strijd op leven en dood. De Roomsche kerk gevoelt het, dat het licht, op haren kandelaar ontstoken, minder zuiver, rein en helder brandt, dan dat hetwelk van den kandelaar der Protestantsche kerk schijnt; doch daarom tracht zij haar licht niet te reinigen en te zuiveren, maar zij wil den kandelaar der Protestanten omstooten, het Protestantsche licht moet uitgedoofd worden; de voor de R. C. geestelijkheid zoo zalige middeleeuwen moeten terugkeeren.

Daarom Protestanten in Nederland, waakt! beschouwt uwen vijand niet te ligt; gij hebt tegen u over een goed georganiseerd leger, onder bekwame hoofden, die niets anders te doen hebben, zich met niets anders behoeven bezig te houden, dan om de glans der Moeder-kerk te behouden en te verhoogen, die, zoo het dit doel geldt, ontslagen zijn van de verpligting, om te bedenken, of de aan te wenden middelen geoorloofd of niet geoorloofd zijn. In de eerste plaats toont door uwe daden, dat het Protestantisme een voortreffelijken, een echt christelijken kern bevat; in de tweede plaats weest ijverig, om de voorregten, van vrij naar uwe overtuiging te kunnen leven, te behouden, weest bereid, daartoe ook door stoffelijke middelen, zoo zulks gevraagd wordt, te helpen; en in de derde plaats, vergeet, tegenover den gemeenen vijand, uwe onderlinge geschillen; gij allen staat toch vrij onderzoek en gewetensvrijheid voor, en niemand uwer wil zich den Bijbel laten ontnemen; inderdaad, meer dan immer is eendragt noodig, Rome vindt haren krachtigsten bondgenoot in de tweedragt, welke onder u heerscht. Weest waakzaam! gij zijt het verpligt aan u zelve, om te behouden, wat gij hebt, aan uwe kinderen en nakomelingen, ten einde deze niet weder behoeven te buigen voor priesterheerschappij en gewetensdwang, aan de nagedachtenis uwer voorvaderen, die goed en bloed veil hadden, om naar hun geweten God te kunnen dienen.

(Na het stellen van dit stuk, ontwaren wij, dat ook de Redactien van de Prov. Gr. Ct.*, van de* IJsselbode *en van de* Kamp. Ct. *in vele punten met ons instemmen.)*

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's Gravenhage, 5 April. De koning gaat in de volgende week naar Amsterdam, den 12 zal Z. M. audientie verleenen op het paleis aldaar aan autoriteiten en den 15 aan commissiën en partikulieren.

— De miliciens der reserve van de ligting 1852, die tegen 17 Mei e. k. in werkelijke dienst zijn opgeroepen, ten einde gekleed en in den wapenhandel geoefend te worden, zullen volgenderwijze onder de wapenen moeten blijven: 1o. infanterie vier maanden; 2o. kavalerie en artillerie één jaar; 3o. mineurs en sappeurs drie maanden.

Amsterdam, 7 April. In de heden gehoudene raadsvergadering is goedgekeurd een reglement en vrachttarief van het beurtveer op Hoogeveen.

— Er is te Amsterdam in een besloten kring van notabelen en voorname handelaren beraadslaagd en gesproken, om binnen die stad in 1854 of 1855

eene wereldtentoonstelling te openen. Men is echter nog niet tot een bepaald besluit gekomen, doch men scheen zich tot eene commité te willen vormen, welks eerste stappen zouden zijn, om daaromtrent met het stedelijk bestuur te raadplegen, waarvan men zich eene allezins gunstige medewerking voorspelt.

— De *Tijd*, *Noord-Hollandsche Courant*, bevat een' uitvoerigen Apostolischen brief van den Paus, over het herstel der bisschoppelijke hierarchie in Nederland, gedagteekend van den 4 Maart 1853, waarin o. a. het volgende voorkomt:

„Daarom, uit eigen beweging, met zekere kennis en rijp overleg, en uit de volheid onzer Apostolische magt en tot meerdere eer van den Almogenden God en tot voordeel der H. Katholieke kerk stellen wij vast en bepalen wij, dat in het rijk van Holland en Brabant, volgens de algemeene regelen dier kerk, wederom bloeije de hierarchie der gewone bisschoppen, die genoemd worden naar de zetels, welke wij door dezen onzen brief oprigten en tot eene kerkelijke provincie instellen. Dienvolgens verklaren wij voor het tegenwoordige opgerigt en willen wij, dat er vijf zetels gesticht zijn, te weten die van Utrecht, Haarlem, 's Hertogenbosch, Breda en Roermond.

„Aan voornoemden Utrechtschen aartsbisschoppelijken of metropolitaanzetel voegen wij de volgende gewesten toe, namelijk de provincie Utrecht, waarvan hij den naam draagt, alsmede de provinciën Groningen, Gelderland, Friesland en Drenthe, die vroeger een groot gedeelte uitmaakten van hetgeen men de *Hollandsche Zending* plag te noemen. (Overijssel is daarbij niet genoemd. De *Tijd* onderstelt, dat dit eene drukfout is).

Aan de Suffragaan-kerk van Haarlem voegen wij de andere provinciën of gewesten van Holland en Zeeland toe, welke tot heden aan den overste of vicesuperior dierzelfde zoogenoemde Hollandsche zending onderworpen waren. Wat de andere kerken betreft, willen en bepalen wij, dat elk van haar dezelfde provinciën of distrikten of graafschappen en gewesten behoude, welke zij tot dusver bezat, in dier voege, dat de bovengenoemde bisschoppelijke suffragaan-kerken van 's Hertogenbosch, Breda en Roermond binnen dezelfde grenzen besloten blijven, waar binnen zij tot heden toe onder den naam van Apostolische vikariaten van s' Hertogenbosch, Breda en Limburg zijn omschreven, en gelijk in den Apostolischen brief van den 2den Junij 1850, beginnende met de woorden: „*Universalis Ecclesia*," en in dien van den 9den Maart 1841, beginnende: „*Universi Dominici gregis*," verklaard wordt.

„Alzoo zal er in geheel het rijk van Holland en Brabant eene enkele afzonderlijke kerkelijke provincie zijn, bestaande uit één aartsbisschop of metropolitaan-kerkvoogd en vier suffragaan-bisschoppen, door wier ijver en herderlijke zorg wij in den Heere vertrouwen, dat de Katholieke godsdienst aldaar meer en meer versterkt worden en heugelijker opbloeijen zal; en daarom behouden wij ons reeds nu voor, aan ons en aan onze opvolgers op den Apostolischen stoel, om die provincie, des vereischt, in meerdere te splitsen, het getal der Diocesen te vermeerderen, de grenzen anders te bepalen, en vrijelijk te volvoeren wat er verder in den Heere nuttig en doelmatig zal schijnen.

„Wij voorzien en verlangen en bevelen, dat die kerken en kerkvoogden de verslagen nopens den staat van hunne zetels en van hunne schapen, bij voortduring blijven toezenden aan onze congregatie tot voortplanting van het geloof, welke tot dusver eene bijzondere en gestadige zorg voor die gewesten heeft gedragen, en dat de bedoelde kerkvoogden ook ons door die congregatie bekend maken met al datgene, wat zij vermeenen zullen uit den aard van hun ambt en voor het welzijn der geloovigen te moeten mededeelen en bekend maken. In al het overige wat de herderlijke bediening betreft, zullen wijders de bovenbedoelde aartsbisschoppen en bisschoppen alle regten en magt hebben, welke andere katholijke aartsbisschoppen en prelaten van andere volken, krachtens de algemeene heilige kanons en de apostolische constitutiën, bezitten, kunnen en zullen mogen bezitten; en zij kunnen aan dezelfde verpligtingen onderworpen zijn, waartoe andere aartsbisschoppen en bisschoppen, volgens dezelfde gewone en algemeene tucht der Katholijke kerk, gehouden zijn. Wat er alzoo, hetzij uit de voormalige verhouding der kerk van Holland, hetzij in den daarop volgenden zending-toestand, door bijzondere constitutiën of voorregten of zoogenoemde gebruiken van kracht is geweest, zal wegens de veranderde tijdsomstandigheden nu voortaan geen regt noch verpligting meer vormen. Om voorts allen twijfel daaromtrent te voorkomen, ontnemen wij uit ons apostolisch gezag aan de bijzondere constitutiën en voorregten van allerlei aard en aan die zelf van den oudsten en onheugelijksten tijd af bestaande en in zwang zijnde gebruiken van nu af alle regts- en verbindingskracht. Gevolgelijk zal het aan den aartsbisschop en de bisschoppen van Holland volkomen vrij staan vast te stellen, wat de uitvoering van het gemeen regt betreft en wat door de algemeene tucht der kerk zelve aan het gezag der bisschoppen overgelaten is. Gaarne beloven wij hen met ons apostolisch gezag te zullen schragen en alles aan te wenden tot verheerlijking van Gods naam en tot bevordering van het heil der zielen. Tot meerder bewijs van deze onze begeerte willen wij, dat die kerkvoogden, die met de namen en de regten van gewone bisschoppen zijn bekleed, daardoor geenszins worden ontheven van de meerdere vrijheid en magt, die zij vroeger te gelijk met den titel van vikarissen van ons en van de H. Stoel genoten, of welke andere apostolische vikarissen door de gunst van den H. Stoel genieten."

(De *Tijd* zegt verder het volgende: „Wij hebben gisteren de *Litterae apostolicae* medegedeeld, waardoor de kerkregeling voor de Katholijken in Nederland is tot stand gebragt. Zij is thans eene gedane zaak: een *fait accompli*.

„Zulks is voor onze Katholijke landgenooten eene heugchelijke gebeurtenis, die met dankbaarheid vernomen is. Zij brengt de vervulling van wenschen en gebeden, die jaren lang door onze geloofsgenooten tot God zijn opgezonden, en door hen tevens in veelvuldige smeekschriften voor de voeten van *Pius IX* zijn neergelegd.

„Dan, zoo wij God loven, die ons deze vurig afgebeden weldaad schenkt, en Christus' Stedehouder op aarde, *Pius IX*, als het daartoe gezegend werktuig Gods begroeten, niemand onzer vergeet daarbij de erkentelijkste hulde te brengen aan Z. M. den Koning, *Willem III*, die gewild heeft, dat aan een groot deel zijner trouwe onderdanen de hun eigene kerkregeling niet zou worden onthouden, middelerwijl alle andere gezindten gebruik hadden gemaakt van het grondwettig regt, om hare kerkordening te wijzigen naar hare behoeften. Z. M. heeft in overeenstemming, met zijn gouvernement, begeerd, dat de grondwet eene waarheid zou zijn voor allen. Hem zij daarvoor dank gebragt niet slechts in trouw, — want trouw zijn wij den Koning altijd schuldig — maar in liefde en gehechtheid aan zijn koninklijken persoon en zijn doorluchtig Huis.")

Nijmegen, 4 April. Tegen goeden Vrijdag l.l. kwamen hier allerlei geruchten van onrustbarenden aard in omloop. Men zoude namelijk geweld plegen jegens verscheidene roomsch-katholijken, die op genoemden Vrijdag in de Protestantsche kerk de Hervormde geloofsbelijdenis zouden afleggen. De vrees voor ongeregeldheden was zoo groot, dat de Burgemeester en de stads-Kommandant maatregelen van voorzorg meenden te moeten nemen. De wachtposten werden verdubbeld, en zoowel op de Prot. kerk, waar de plegtigheid zou plaats hebben als op de woningen der voormalige roomsch-katholijken werd een wakend oog gehouden, omdat de geruchten voor beide dreigende waren. Alles liep echter in de plegtigste stilte af, waarschijnlijk tengevolge der genomene voorzorgen, voor welke men dan ook algemeen zeer dankbaar is. Evenveel spanning als er hier op het kerkelijke terrein is, is er ook in het politieke. Velen zien de aanstaande Julijdagen, waarin de verkiezingen voor den gemeenteraad alhier moet plaats hebben, met bekommering naderen. En niet ten onregte. Sedert eenigen tijd toch is men hier zoo druk bezig met het maken van kiezers dat er nauwelijks personen meer te vinden zijn of ze zijn gepatenteerd voor aanzienlijke sommen, als handeldrijvende of wel met eenige dozijnen knechts werkende enz., zoo zelfs dat armen en bedeelden gepatenteerd zijn geworden. In een tijd van 14 dagen is het getal kiezers (zoo als men ze noemt) met 400 vermeerderd. Allerhande soort van menschen arbeiders, dienstboden enz. worden in groot getal naar de kantoren gezonden om aangifte te doen. In 14 dagen tijds zijn daartoe bijna *f* 8000,- besteed. Al dit werken is daaraan toe te schrijven dat de Roomschen aan de Protestanten de meerderheid in den raad betwisten.

Groningen, 6 April, De heer Dr. M. de Vries, hoogleeraar in de Nederl. taal- en letterkunde alhier, is door de société Belge d' histoire et de philologie te Antwerpen tot haar eerelid benoemd.

— Gisteren is ten huize van den logementhouder v. d. Laan, aan de Groote markt alhier, eene talrijke bijeenkomst gehouden van kiezers uit het kiesdistrikt Onderdendam, ten einde reeds voorloopig een en ander te bespreken betrekkelijk de verkiezingen, die den 10 Mei e. k. zullen moeten plaats hebben, om te voorzien in de vacatures bij de Provinciale Staten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs, 3 April. In Algerië houdt men zich thans bezig met het vormen van kompagniën drommedarissen, naar het voorbeeld van die welke eertijds generaal Bonaparte bij de expeditie in Egypte had georganiseerd en die zooveel diensten hebben bewezen aan het fransche leger.

— Eenige dagen geleden bevonden zich twee heeren, die als correspondenten van dagbladen naar de regtbank der correctionele policie zijn verwezen, in het koffijhuis *Tortoni*, toen zij door policie-agenten werden verzocht die plaats te verlaten, onder voorwendsel dat zij gesprekken hielden die het openbaar gezag kwetsten.

— Als een blijk van de zorg die thans van overheidswege wordt gedragen voor de goede zeden, wordt medegedeeld, dat alleen in het departement van het noorden sedert 2 December 1851 203 kroegen bij administratieven maatregel gesloten en 582 aanvragen om vergunning tot het oprigten van nieuwe afgewezen zijn. Met dat al bezit dat departement nog 17,500 kroegen.

— De heer Dupin (de oude), ijverig verdediger der Gallicaansche vrijheden, heeft zich thans ook in den strijd gemengd van de ultramontanen tegen het burgerlijk gezag, in zake de kwestie van het huwelijk. De ex-procureur generaal bij het hof van cassatie bestrijdt de aanmatigingen van het ultramontanisme. Deze tusschenkomst van den heer Dupin bewijst genoegzaam hoe ernstig de strijd wordt en welke gevaren het burgerlijk gezag zouden bedreigen, zoo het niet krachtig werd verdedigd.

— Door Duitsche, Italiaansche en Fransche dagbladen wordt, volgens uit Weenen ontvangen brieven gemeld, dat de keizer van Oostenrijk, na eene beraadslaging der geheele keizerlijke familie, de volgende besluiten zoude hebben genomen betrekkelijk Lombardije: 1 vervanging van het militair- door het burgerlijk gezag; 2 volkomen amnestie aan de uitgewekenen, doch onder voorwaarde van hun terugkeer; 3 vervanging van den veldmaarschalk Radetzky, die zijn ontslag zoude bekomen met den titel van prins van den bloede, ter belooning zijner langdurige en loijale diensten.

4 April. Men verzekert thans ten stelligste dat de Paus niet in Frankrijk zal komen, evenmin in Augustus als in Mei. Dat zulks bepaaldelijk het besluit is van den Paus, op dit oogenblik, zegt de *Indépendance Belge*, wij betwijfelen zulks niet, want de correspondent die ons dit berigt mededeelt kan zeer goed onderrigt zijn, doch wij zouden geenszins durven verzekeren dat de Paus over eenige maanden zijn besluit niet zal wijzigen.

Zoo de Paus niet te Parijs kwam, zou zulks den bodem inslaan aan alle gunstige verwachtingen welke de ultramontaansche partij sedert eenigen tijd koesterde. Dit zou voorzeker de quaestie van het burgerlijk en godsdienstig huwelijk in Frankrijk zeer vereenvoudigen. Wanneer het Hof van Rome de reis van den Paus niet toestaat, zal het Fransche gouvernement geene concessiën behoeven te verleenen.

5 April. Eenige personen houden staande, dat onder de schijnbare kalmte, waarin Frankrijk verkeert, eene zekere gisting heerscht, die slechts een gunstig oogenblik verbeidt, om tot uitbarsting te geraken. Tot staving van hun beweren voeren zij de vele arrestatiën aan, die dezer dagen hebben plaats gehad, en dit met de meeste geheimzinnigheid, zoodat niemand er iets van wist. Dezelfde personen meenen in de zoogenaamde *salons* weinig sympathie voor het tegenwoordig bewind te bespeuren.

7 April. Heden behelst de *Moniteur Universel* een artikel, waarin bepaaldelijk wordt tegengesproken het gerucht, als zou bij de regering het denkbeeld bestaan om eenigerhande wijziging voor te stellen in de wet op het burgerlijk huwelijk.

DUITSCHLAND.

Weenen, 2 April. De keizer wordt den 9 dezer maand te Venetië verwacht, alwaar bereids maatregelen worden genomen, om in zijne tegenwoordigheid het stoomfregat *Schwarzenberg* met veel plegtigheid te doen van stapel loopen. De keizer zal twee dagen te Triëst en drie dagen te Venetië vertoeven, en zich van daar over Verona naar Tyrol begeven.

— Te Athene leven thans 2 à 300 staatkundige vlugtelingen uit de Oostenrijksche staten. Daaronder zijn slechts weinig Duitschers, Polen en Hongaren; de meeste hunner zijn Italianen, die op Sicilië, te Ancona en te Venetië hebben gestreden. Aan hun hoofd bevindt zich de voormalige advocaat Mariani van Rome.

4 April. Men schrijft uit Pesth, dat de regering eene belooning van 10.000 gulden heeft uitgeloofd voor hem, die den beruchten roover Rosza Sandor dood of levend uitlevert. Zooals bekend is, was deze het eerste guerilla-hoofd in het omwentelingstijdperk, en men zegt dat hij bij de inneming van Lagerndorf met eigen hand twaalf man heeft geveld.

— Op de jongste bijeenkomst der gebroeders Rothschild werd een overslag gemaakt van de bezittingen van dit huis, die bevonden werden 250,000,000 francs te bedragen.

— Te Keulen hebben ook eenige arrestatiën plaats gehad. De in hechtenis genomen personen zijn naar Berlijn opgezonden.

ENGELAND.

Londen, 5 April. De londensche deputatie, die bij Louis Napoleon hare opwachting maakte, onder aanvoering van sir James Duke, heeft eene ernstige berisping ontvangen in het Hoogerhuis. Lord Campbell geloofde, dat de deputatie de wet overschreden had, door zulk een stap te doen zonder de magtiging der kroon, en vroeg of de regering de zijns inziens noodzakelijke toestemming verleend had. De minister van buitenl. zaken, hoewel den inhoud van het adres niet willende laken, gaf de verzekering, dat het gouvernement de aanbieding van het adres niet had bekrachtigd.

— Aan den *Morning-Herald* wordt uit Alexandrië geschreven, dat 10.000 man zijn te wapen geroepen, en dat de Porte van den onderkoning een kontingent van 15.000 man heeft gevraagd.

— Uit Malta wordt aan den *Morning-Chronicle* geschreven, dat de engelsche vloot gereed lag zee te kiezen. Den dag te voren had zij veel voorraad van materiëel aan boord genomen.

4 April. Bijzondere brieven uit Californië, te Londen ontvangen melden, dat eene groote menigte personen van daar naar Australië verhuizen. In de dagbladen werd die landverhuizing sterk afgeraden, doch te vergeefs. Den 16 Feb. zou eene stoomboot, met 120 passagiers, de reis naar Sydney aannemen; een paar weken later eene tweede, insgelijks met vele reizigers, en ook het aanstaande vertrek van ettelijke zeilschepen was aangekondigd.

ITALIE.

Turijn, 1 April. In Napels is men in angst voor oproer. Te Palermo heeft men een Zwitsersch soldaat vermoord gevonden. Aan den in zijne borst gevonden dolk was een kaartje vastgehecht met de woorden: *Wraak van Mazzini*. Men meende daarin het bewijs van een uitgebreiden opstand te hebben. De generaal *Filangieri* had dadelijk eenige personen doen arresteren en doodschieten, omdat men wapenen bij hen had gevonden. Vele Sicilianen zijn uit Napels gebannen omdat men hen verdacht hield.

2 April. De Sardinische Kamer van Afgevaardigden heeft den 1 April de discussie over het wetsontwerp betrekkelijk den slavenhandel ten einde gebragt. Na langdurige debatten heeft zij een artikel aangenomen waardoor ieder Sardinisch burger, slaven bezittende, verpligt is om ze binnen een jaar in vrijheid te stellen. Het geheele ontwerp is met 70 tegen 33 stemmen aangenomen.

— Men verneemt, dat een kabinetskoerier, uit Weenen alhier aangekomen, de tijding heeft gebragt dat Oostenrijk na het protest der Sardinische regering ter zake van de inbeslagneming der goederen van lombardische uitgewekenen, in Sardinie genaturaliseerd, op het eerstgenomen besluit niet terugkomt.

Florence, 29 Maart. De *Corriere Mercantile* berigt dat op Goede Vrijdag eene dame aan den prefekt van policie is komen openbaren, dat er eene zamenzwering was gevormd tegen het leven des groothertogs, en dat die vorst dien dag nog zou worden vermoord, als hij de kerken ging bezoeken. Ten gevolge dezer mededeeling zou de plegtigheid van het bezoeken der kerken afgezegd en een onderzoek ingesteld zijn geworden, waarna verscheidene personen, en onder deze lieden, die dagelijks het paleis bezoeken, zijn in hechtenis genomen; onderscheidene wapenen bij die verdachte personen gevonden, zijn in beslag genomen.

ZWITSERLAND.

Een belangrijk verslag heeft de bondsraad uit Californië ontvangen van den heer Kellersberger, zwitserschen vice-consul te San-Francisco. Daaruit blijkt dat in Californië zich thans 1500 Zwitsers ophouden, en dat daaronder alleen de kantons Uri en Zug niet vertegenwoordigd zijn. Uit Tessino zijn de meesten, namelijk 352.

TURKIJE.

Konstantinopel, 24 Maart. Vorst Menzikoff houdt het ware doel zijner zending met een digten sluijer bedekt, zoo zelfs, dat men hier, ook bij het russische gezantschap, nog niet weet wat er van de zaak is. Men gelooft, doch zonder eenige zekerheid, dat hij een geheim gehoor had bij den sultan.

28 Maart. De grootvizier heeft aan vorst Menzikoff eenige mededeelingen gedaan, waaruit men mag opmaken, dat de wensch van Rusland, met behoud van den vrede, zal tot stand komen. De vorst heeft vergunning erlangd, in het serail gehoor bij den sultan te bekomen, zonder dat hij noodig heeft zich vooraf te laten aandienen.

— De Russische vice-admiraal Kornloff vertrekt naar Sebastopol, om aan het russische leger bevel te brengen den terugtogt aan te nemen.

EGYPTE.

Alexandrië, 22 Maart. Mehemed-Ali, de zoon van den onderkoning, is van Konstantinopel teruggekeerd, en heeft voor zijnen harem 30 cirkassische schoonen medegebragt.

DRENTHE.

Assen, 9 April. Bij besluit van 5 April 1853, no 79, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot ijker van het vaatwerk te Hoogeveen te benoemen *H. Uges*, commies bij 's Rijks belastingen aldaar, en zulks in de plaats van *A. Luinge*, overleden.

— Men verzoekt ons te melden, dat in ons berigt in het vorig no. omtrent de tentoonstelling op de alhier bestaande teekenschool verkeerdelijk onder de leerlingen is vermeld *J. Postema*, dit moet zijn *W. Postma*.

— In de dezer dagen te Emmen gehoudene vergadering van de 4de Afdeeling van het genootschap ter bevordering van den landbouw in Drenthe is het aftredend lid van het bestuur de heer *J. Caspers* herkozen. Als leden zijn voorgesteld en aangenomen de heeren *R. Lanting*, *J. Rigterink*, *Hm. Draaijers*, *J. Schoemakers Jz.* en *R. Kiers*, allen uit de gemeente Oosterhesselen.

— Te Kloosterveen hebben dezer dagen eenige zoogenaamde polderjongens een hunner deerlijk geslagen; toen de politie er bij kwam, was de vechtpartij reeds opgehouden; op de daartoe aan den geslagene gedane vragen antwoordde hij, om zijne kameraden niet in ongelegenheid te brengen, dat hij volstrekt niet ernstig was geslagen en in het geheel niet wist, wie zulks gedaan had.

— J. l. Dingsdag is alhier door de Prov. Comm. van onderwijs in dit gewest één Candidaat voor den derden rang geëxamineerd en toegelaten.

— Het nieuwe ontwerp op de regterlijke organisatie, in 6 afdeelingen verdeeld, bevat 92 artikels. Volgens 't zelve, blijft de Hooge Raad als hof van cassatie behouden; de kennisneming van burgerlijke zaken in hooger beroep wordt opgedragen aan 2 geregtshoven, een te Amsterdam (voor Holland, Zeeland, Utrecht en Vriesland) en een te Arnhem (voor de overige gewesten). In plaats der elf provinciale geregtshoven zouden er elf raden van justitie komen, terwijl de verdere regterlijke magt zou bestaan uit 23 arrondissemdnts-regtbanken en 150 kanton-geregten. De bevoegdheid van beiden zal eenigermate worden veranderd en uitgebreid. In de hoofdplaatsen zouden de regtbanken hare namen verwisselen met die van raden van justitie, met de regtbanken gelijke bevoegdheid behouden voor burgerlijke en correctionele zaken, en daarbij kennisnemen van misdrijven en correctionele appelen. Het hooger beroep in criminele zaken is niet in de voordragt opgenomen, als kostbaar voor den staat en bezwarend voor de ingezetenen. De vermindering in uitgaven zou in 't geheel slechts ƒ 150,000 bedragen. Regtbanken zouden komen te Rotterdam, Breda, Alkmaar, Hoorn, Haarlem, Leiden, Dordrecht, Deventer, Eindhoven, Nijmegen, Zutphen, Tiel, Gorinchem, Brielle, Zierikzee, Goes, Amersfoort, Heerenveen, Sneek, Almelo, Winschoten, Appingadam en Roermond. De raad van justitie te Assen zou bestaan uit 1 president, 1 vice-president, 6 à 7 leden, een officier, subst.-officier, 1 griffier en subst.-griffier. Voor deze is de bezoldiging bepaald voor den president en officier ƒ 2200, den vicepresident ƒ 2000, de leden en subst.-off. ƒ 1600, de griffier ƒ 1400 en de subst.-griff. ƒ 900.

— Wij vernemen, dat ook door ingezetenen dezer Gemeente een adres aan Z. M. den Koning wordt gerigt tegen de invoering der Pauselijke hierarchie in ons Vaderland, hetwelk geheel gelijkluidend aan dat van Utrecht, reeds door onderscheiden ingezetenen is onderteekend en tot verdere onderteekening zal voorliggen in de Consistoriekamer op Zondag en Maandag eerstkomende.

— Gelijk men weet, is in deze Stad door het hier bestaand Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen eene herhalingschool gevestigd, waarvan de leiding aan den ijverigen en kundigen onderwijzer *Karsten* is toevertrouwd. Strekt de gewone school, om de jeugd met noodzakelijke kundigheden te verrijken, de herhalingschool heeft ten doel, niet alleen om het vergeten der eenmaal verkregene kundigheden te voorkomen, hetgeen anders helaas! maar al te spoedig geschiedt, maar ook om een gebrekkig of verwaarloosd onderwijs aan te vullen; het nut, hetwel deze school hier aanbrengt, hoewel misschien weinig opgemerkt, is echter zeer groot; hiervan kon men zich j. l. Dingsdag avond overtuigen, toen de leerlingen in eene openbare les blijken van hunne vorderingen gedurende den afgeloopen winter gaven, en het bij de meesten zigtbaar was, niet alleen dat zij goed onderwijs ontvangen hadden, maar ook dat zij dit met vrucht hadden bijgewoond; 40 jongens en 28 meisjes hebben van deze gelegenheid tot kosteloos onderwijs gebruik gemaakt. Mogt deze herhalingschool nog lang zulke uitkomsten opleveren!

Veenhuizen, 7 April. Er zijn dezer dagen vele kolonisten met ontslag vertrokken. Men merkt op, dat er minder weezen aankomen dan vroeger.- Met de werkzaamheden aan de machinale vlasspinnerij en andere fabrieken der Maatschappij van Weldadigheid is het thans vrij druk. *Handbl.*

Dalerveen, 7 April. Bij den landbouwer *L. Honning* heeft eene zeug 17 levende jongen geworpen; dertien daarvan zijn nog in leven en worden goed gevoed. — De biggenteelt is overigens niet zeer gunstig geweest; door de aanhoudende vorst en koude zijn vele biggen kort na de geboorte gestorven en vooral die, welke een of twee dagen te vroeg waren geworpen, hetgeen bij onderscheidene moederdieren het geval is geweest. Dat het liggen op den met sneeuw bedekten grond hiertoe bij sommigen aanleiding kan hebben gegeven, is zeer waarschijnlijk, daar zulks meer dan in vorige jaren heeft plaats gehad.

* **Hoogeveen, 6 April.** Als een bewijs, dat door de verbetering en verlenging der Hoogeveensche vaart deze gemeente meer door schippers bezocht wordt dan vroeger, strekke, dat in de maand Maart jl. 128 zoo geladene als ongeladene schepen van hier zijn afgevaren, waaronder zich bevonden een van 84-, een van 70- en twee van 78 tonnen, iets hetwelk voor de verbetering en verlenging geen plaats konde hebben en hetgeen een groot vertier alhier veroorzaakt.

* **Coevorden, 7 April.** Ten einde te beraadslagen over de geschikste wijze, hoe de ledematen op een adres aan Z. M. ter zake der herstelling van de bisschoppelijke hierarchie te doen teekenen, is de Hervormde Kerkenraad alhier op gisteren avond vergaderd geweest. Naar wij vernemen, zou dit teekenen na de ochtend predikatie op aanstaanden Zondag plaats vinden, en wel in de kerk.

* **Een, 6 April.** In den namiddag van eergisteren is alhier een vreemde hond, zwart van kleur, afgemaakt, omdat sommigen vermoedden, dat dezelve dol was; anderen echter houden het er voor, dat het een hond was, die van zijn meester is afgeraakt en diens huis niet kon wedervinden; de hond was bijzonder goed in staat. Het gemeente-bestuur heeft uit eene prijzenswaardige zucht, om in dezen liever te veel dan te weinig te doen, bevolen, dat de honden alhier zullen moeten vastliggen.

* **Hardenbergh, 7 April.** Gepasseerde Zondag werden de ledematen der protestantsche kerk alhier door den Eerwaarden predikant Bosch in de Godsdienstoefening opmerkzaam gemaakt op eene zaak, van het grootste gewigt, in ZEds. oog — namelijk die der bisschoppen.

Nadat ZWEW. de vermoedelijke gevolgen en wat den Protestanten in Nederland te wachten staat, bijaldien hier weder de bisschoppen in hunne rang en waardigheid worden hersteld in een aan Z. M. den Koning gerigt adres had geschetst, werden de ledematen uitgenoodigd, dit adres te komen teekenen. Adressanten verzoeken daarin eerbiedigljk dat het Z. M. moge behagen niet toe te staan, dat de bisschoppen den titel of waardigheid van metropolitaan of suffragaan in dit rijk zullen mogen aannemen. Dit adres is door het grootste gedeelte der ledematen onderteekend.

* **Stads-kanaal, 7 April.** Wat uit N. Buinen den 4 April in deze Courant geschreven is, dat n. l. 't veenwerk toen algemeen begonnen is, kan men thans melden van al de veenkoloniën in dezen omtrek. Niet alleen hebben de hier gevestigde arbeiders overvloedig werk, maar ook eene menigte vreemdelingen. Maar wat treurig was? Menig arbeider, die voor drie weken nog verlegen was om brood, besteedde een groot deel van zijn pas verdiende geld in den sterken drank. — Treurig is 't voorzeker, dat men om deze dagen eens regt goed in te wijden, zijne toevlugt neemt tot een drank, die 't ligchaam verzwakt, de ziel verpest. Als er inwijding van 't begin des werks moet plaats hebben, waarom dan geen maal aangerigt, waar de vader 't verkwikkende genot kan smaken, dat hij vrouw en kroost, na dagen van kommer, zich ziet verzadigen in goed voedsel? — Niet alleen de Veenbazen, maar ook de eigenaars der veenen, moesten de handen krachtdadig ineenslaan, om 't misbruik van sterken drank te keeren. Hebben ze in 't verloopen winter, dat niet verwacht werd en daardoor te drukkender was, aan de arbeiders 't benoodigde voedsel in voorschot moeten geven, dat ze dan toch ook 't hunne aanwenden, om te zorgen, dat bij de verligting van den druk, de krachten van dat zelfde ligchaam niet dadelijk weder ondermijnd worden door een vloeijend vergif. En welke verkeerde gevolgen in verband staan met het misbruik van sterken drank, d' ondervinding leert dit op treurige wijze.

REGTSZAKEN.

Gisteren heeft het Prov. Geregtsh. van Drenthe Gerrit Bekman van Coevorden ter zake van gewelddadig verzet tegen den Veldwachter, gepaard met bloedstorting, veroordeeld tot een opsluiting in een tuchthuis gedurende 6 jaren en eerloosverklaring. — Daarna heeft het Hof in eene zitting met geslotene deuren behandeld de zaak tegen J. P., L. O. en W. de W., allen van Wijster, beschuldigd van gezamentlijke geweldadige aanranding der eerbaarheid.

De Regtbank te Assen heeft 6 dezer L. K., 32 j., J. F., 16 j., Dina W., 19 j., L. L., 36 j., allen arbeiders aldaar, en S. M., 15 j., zonder beroep, mede aldaar woonachtig, ter zake van het zich arglistig toeëigenen van hout uit de bosschen van de heeren Vos, veroordeeld, de eerste, tweede en vijfde tot drie maanden en de derde en vierde tot twee maanden gevangenisstraf.

INGEZONDENE STUKKEN.

Concept-tarief van regten op het Zwolsche diep.

Het thans door den Hoofd-Ingenieur van den waterstaat in Overijssel voorgedragen concept-tarief van te heffene scheepvaartregten op het Zwolsche diep is zoodanig, dat hij, die met alles bekend is, zich de vraag moet doen, daar de Minister een billijk tarief wenscht vasttestellen, hoe het mogelijk kan wezen, dat men voorstelt, de heffing met een diepgang van 1—27 el te beginnen, en dat bovendien geladene vaartuigen, meer dan 64 tonnen metende en meer dan 1—27 el diepgaande, ook nog tolpligtig zullen zijn. Door de voor- en tegenstanders des tols is in de laatste vier jaren, in gedrukte en algemeen verspreide brochures, aangaande den vroegeren en thans bestaanden toestand van het Zwolsche diep en de wezentlijke verdieping, veroorzaakt door de daargestelde werken, genoegzame en algemeene bekendheid gegeven; het is daarom onnoodig, om dienaangaande in beschouwingen te treden; daar echter over het voorgedragen tarief door eenige gemeente-besturen adviesen moeten worden uitgebragt, zoo is het zekerlijk niet ondienstig, tot eenige inlichting, het navolgende mede te deelen:

1⁰. De Ingenieur *v. Diggelen* heeft bij gedane naauwkeurige peilingen, in 1843 de gemiddelde of dagelijksche waterstand 1—65 el bevonden; (Zie het register van peilingen in de tweede brochure.)

2⁰. Verklaart hij, dat genoemd vaarwater, zonder dat hiervoor eenige noemenswaardige kosten werden besteed, alstoen in een allengs eenigermate dieper wordenden toestand verkeerde;

3⁰. Uit een op last der Hooge Regering ingesteld onderzoek door de heeren Ingenieurs *Ferrand*, *van Gent* en *Staring* is gebleken, dat de wezentlijke verdieping van het vaarwater hoogstens 2 palmen kan worden genoemd;

4⁰. Het is eene daadzaak, dat, zonder verdere uitlegging der kribben, geene meerdere diepte kan worden verkregen;

5⁰. Het benoodigde voor behoorlijk onderhoud der werken is door bovengenoemde heeren Ingenieurs op ƒ 12000 per jaar berekend;

6⁰. Het getal vaartuigen, die jaarlijks het Zwolsche diep bevaren, is door den heer *Sloet* in zijne rede in de Tweede Kamer op den 26 Julij 1849 begroot op 20,000, en door den heer *van Diggelen* de tonnenruimte op 1,200,000 tonnen.

Wanneer nu van het beginsel wordt uitgegaan, zooals uit het concept-tarief duidelijk schijnt te blijken, om nagenoeg alle geladene binnenvaartuigen met een zeer drukkenden tol te belasten, ten einde hierdoor niet alleen voor het onderhoud gelden te bekomen, maar bovendien de actiehouders eenige rente te bezorgen, dan is het voorgestelde tarief uitmuntend goed te noemen, want, daar er geen andere waterweg naar zee bestaat, zoo kan men allen hierdoor tot betaling verpligten.

Die nu eerlijk en regtvaardig denkt, en naar overtuiging meent, sommigen voor het onderhoud te moeten belasten, zal zulks toch geene anderen willen doen dan de zoodanigen, die bij een lagen waterstand door de verdieping zijn gebaat.

Ofschoon men wel geene juiste opgaaf kan doen van het totaal, dat, volgens het concept-tarief, *alleen door de binnenschipperij uit Overijssel en Drenthe in één jaar zoude moeten worden betaald*, zoo berekent men echter, dat zulks zeker eenige duizenden guldens meer zal bedragen, dan voor het onderhoud vereischt wordt, en rekent men daar dan bij hetgeen door vreemde schippers, zeeschepen en stoombooten zal worden betaald, zoo ook het licht- en sein-geld, dan zal men eenigzins kunnen oordeelen, hoe buitengewoon hoog dat bedrag zal worden.

Hoewel er niets onbillijks in gelegen is, dat voor een behoorlijk licht iets wordt bijgedragen, zoo is de betaling hiervoor door den heer Hoofd-Ingenieur buitengewoon hoog gesteld, en ver boven hetgeen op andere plaatsen daarvoor betaald wordt, waarvoor tot bewijs dient, dat van het lichtgeld op de Kamper Ketel slechts 60 cts per jaar wordt geheven, ook is het veel hooger als het Lichtgeld in de vier bakenkwartieren. Dit kan ook op het Havengeld worden toegepast, terwijl het bovendien eene groote onbillijkheid is, dat van een' schipper, die tusschen de kribben ten anker ligt, om reden hij onmogelijk verder kan, havengeld zal worden gevorderd.

Wat baat der binnenschipperij een tarief naar den diepgang, als niet zij worden vrijgesteld, die bij de verdieping geen belang hebben en die niet dieper gaan als 1—65 el?

Mijnheer de Redacteur!

Wij verzoeken UEd. het volgende te plaatsen: Op den eersten Paaschdag waren hier eenige personen uit andere gemeenten overgekomen, om de godsdienstoefening bij te wonen; er werd gezongen psalm 118 vs. 11 en 12; de voorzanger zette dit laag in, zooals hij meermalen bij het voorzingen doet; een der vreemde bezoekers zong echter het gezang met zijn gewone stem, die ver boven die des voorzangers was. De voorzanger schijnt hierover echter niet weinig ontevreden te zijn geweest; althans bij de tweede keer zingen verhief hij zijn stem en zeide: *Die meent, dat onze Lieve Heer doof is, wordt verzocht, om hier te komen én voor te zingen.* Men begrijpt, hoezeer de gemeente hierdoor ontsticht werd. En inderdaad men mogt zulks het minst verwachten van een kerkelijk bediende, zoo als de voorzanger is, die, van zijnen kant, in plaats van te ontstichten, alles moet aanwenden, om de stichting en de onderlinge liefde te bevorderen.

Roswinkel. Eenige lezers.

Norg, 7 April. Voor ruim acht dagen maakte onze leeraar C. Meijer een einde aan zijne Catechisatien en bijbeloefeningen aan de Norgervaart. Doordrongen van ware belangstelling en bezield met godsdienstigen ijver in het bevorderen van ontwikkeling des verstands en vorming des harten bij oud en jong, maakte Z. Eerw. tegen den winter der gemeente bekend, dat hij voornemens was, gedurende denzelven aan de Norgervaart te Catechiseren en daarna bijbeloefening te houden. Dit was voor de belanghebbenden eene aangename tijding, te meer, daar deze wel een uur en sommige nog verder van de kerk verwijderd waren. Eene talrijke opkomst, en wel op eenen werkdag, in de verleden zomer nieuw gebouwde school aldaar, getuigde dat men 's leeraars moeite en opoffering niet te leur wilde stellen, en God geve dat de zaden, ook hier gestrooid, met den tijd de beste vruchten mogen voortbrengen. Wij durven met grond verwachten, dat onze waardige leeraar den volgenden winter dezen moeitevollen maar belangrijken taak zal hervatten. X.

Landbouwkundige bijzonderheden.

Als eene bijzonderheid kunnen wij mededeelen, dat bij den landbouwer B. D. te Peest, gemeente Norg, acht schapen acht lammeren geworpen hebben, alle van het vrouwelijk geslacht, alsmede eene mot acht biggen, alle van het mannelijk geslacht.

—Te Een, gemeente Norg, heeft eene koe in vijf maal kalvens negen kalveren ter wereld gebragt, doch is nu overleden.

— **N. Drouwen, 7 April.** Als eene bijzonderheid kunnen wij mededeelen, dat eene koe van den veenboer A. L. Wolters alhier, dingsdag morgen l.l. bevallen is van twee zwartbonte kalveren van beiderlei geslacht. Allen bevonden zich vlug.

ALLERLEI.

Rekenwerktuig.

Het vervelende van langwijlige rekenkunstige bewerkingen, met het gevaar van daarbij fouten te begaan, heeft reeds vóór vele jaren pogingen uitgelokt tot het uitvinden van werktuigen, waardoor zij spoediger konden worden verrigt, en tevens van misslagen gevrijwaard worden. Om te zwijgen van Pascal en Leibnitz, welke te vergeefs getracht hebben, de practische moeijelijkheden, aan de oplossing van dit vraagstuk verbonden, te overwinnen, is het eindelijk aan den heer Thomas van Colmar, mogen gelukken, na dertig jaren arbeids, een *rekenwerktuig* daar te stellen, hetwelk elk in staat stelt, om omslagtige berekeningen met verwonderlijke vlugheid en juistheid uit te voeren. Om eenig denkbeeld van de snelheid te geven, moge dienen, dat eene vermenigvuldiging van 2 getallen, elk van 8 cijfers, in 20 seconden, eene deeling van een getal van 16 cijfers door een ander van 8 cijfers in 30 seconden kan verrigt worden; ja dat de vierkantswortel uit een getal van 16 cijfers in 1½ minuut kan getrokken worden. Langwijlige optellingen worden met niet minder spoed zonder eene enkele fout verrigt. Dit werktuig, in 1851 met de gouden medaille bekroond door de Fransche société d'encouragement pour l'industrie, en waarop door den uitvinder voor Nederland octrooi is genomen, kan in het locaal der vereeniging voor volksvlijt te Amsterdam in werking gezien worden.

Een Engelsch reiziger verhaalt, dat in Mexico aan de paarden het hoog opheffen der pooten en de trotsche gang, waarvoor zij bekend zijn, op de volgende wijze wordt geleerd. De jonge paarden zet men brillen met vergrootglasen op, door welke de steenen, die in den weg liggen, hun als groote rotsblokken toeschijnen, zij ligten dus de pooten hoog op, ten einde er over te stappen en blijven in lateren leeftijd deze gewoonte behouden. De lezer zal er over lagchen, zegt de reiziger, maar het is mij van verschillende kanten als stellig verzekerd en ook in Zuid-Amerika moet dit middel algemeen in gebruik wezen.

CORRESPONDENTIE.

Wegens plaatsgebrek zijn de ingezondene stukken: *Protestanten in Drenthe* en *de Schommelkarn* tot een volgend No. moeten worden uitgesteld.

ADVERTENTIEN.

Heden ontsliep zacht, na eene ziekte van drie weken, onze geliefde tweede zoon ALBERT, oud 2 jaren.

ROLDE den 6 April 1853.

Mr. H. HOMAN,
G. HOMAN—TRIP.

De PRESIDENT der Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in dit Gewest maakt bekend, ten gevolge de bestaande reglementen op de vaccine, dat zoo bij hem als bij den bode MICHELS te Assen, toeverlatige **KOEPOKSTOF**, op franco aanvrage, verkrijgbaar is.

HOOGEVEEN den 30 Maart 1853.

De President voornoemd,
Dr. G. H. AMSHOFF.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente *Zuidlaren* brengen ter kennisse van het Publiek, dat ten gevolge Raadsbesluit van 30 Augustus 1851, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 1 Mei 1852, te *ZUIDLAREN* jaarlijks op den **eersten DINGSDAG in de maand Mei** eene

JAAR- OF VEEMARKT

zal worden gehouden, die dit jaar invalt op **DINGSDAG 3 MEI AANSTAANDE;** terwijl de beide alhier bestaande markten dit jaar invallen op MAANDAG den 1 Augustus en DINGSDAG den 18 October aanstaande.

ZUIDLAREN den 6 April 1853.

Burgemeester en Wethouders voornd.:
De Burgemeester,
P. A. G. DE MILLY.
De Wethouder, l. g.,
P. E. PRUISSEN.

Het BESTUUR der AFDEELING *MEPPEL* van 't GENOOTSCHAP *ter bevordering van den Landbouw in de provincie Drenthe* maakt bij deze aan de belanghebbenden bekend, dat de **VOORJAARSVERGADERING** van de LEDEN dier afdeeling is bepaald op VRIJDAG den tweeëntwintigsten April e.k., des morgens ten elf ure, te Meppel aan den Galgenkamp. Van wege de afdeeling zal te dier gelegenheid eene TENTOONSTELLING worden gehouden van VEE en GRANEN, volgens het onderstaande programma.

Namens het Bestuur voornoemd,
Mr. J. W. J. DE VOS VAN STEENWIJK,
Secretaris.

PROGRAMMA voor de TENTOONSTELLING van VEE en GRANEN, welke zal worden gehouden te Meppel den 22sten April 1853, ter gelegenheid van de voorjaarsvergadering der Afdeeling Meppel van 't GENOOTSCHAP *ter bevordering van den Landbouw in de provincie Drenthe.*

Art. 1.

De Tentoonstelling zal zijn geopend van 's morgens twaalf tot des namiddags drie uren.

Art. 2.

De Leden van het Genootschap hebben den vrijen toegang tot de Tentoonstelling; die geen lid is tegen betaling van *tien* cents.

Art. 3.

Op de Tentoonstelling wordt geen Vee toegelaten, dan hetgeen in eigendom toebehoort aan een ingezeten dezer provincie. De inzenders zullen hiervan ten genoege der keurmeesters moeten doen blijken. Daarenboven zal het moeten gedekt zijn door een gezondheids-certificaat, zoo als zulks voor invoer in de gemeente Meppel wordt gevorderd.

Art. 4.

De navolgende prijzen worden uitgeloofd:

Springstieren beneden de drie jaren, mits dezelve tot algemeen gebruik in deze provincie worden gehouden, voor niet meer dan 't gewone dekgeld: 1ste prijs *f* 15. 2de prijs *f* 10. 3de prijs *f* 5.

Koeijen of *vaarsen* met hoogstens vier melktanden: 1ste prijs *f* 10. 2de prijs *f* 5.

Voor de beste *rogge* een prijs van *f* 5.

Voor de beste *zwarte haver* een prijs van *f* 3.

Voor de beste *witte haver* een prijs van *f* 3.

Voor de beste *boekweit* een prijs van *f* 3.

Alle deze *granen* moeten door landbouwers bij niet mindere hoeveelheid dan één mudde worden aangeboden en binnen deze provincie zijn verbouwd.

Voor een nog niet in deze provincie algemeen verbouwd wordend *product*, welks invoering voor den landbouw voordeelig kan worden geacht, een prijs van *f* 6.

DUITSCHE OPERA

TE ASSEN,

IN HET CONCERTHUIS,

Op DINGSDAG den 12 April e.k.; dezelve zal bestaan uit:

FRA DIAVOLO

OF

DE ROOVERS TE TERRACINA,

Komieke Opera in 3 Bedrijven.
Muzijk van AUBER.

BEST NIEUW GROF

DENNENZAAD

en alle soorten van **TUIN-** en **KLAVERZAAD** te bekomen bij

J. A. ABELS,
Boomkweeker te Dalen.

Koopman A. P. de HAAS

VAN DE SMILDE

is voornemens op **DINGSDAG den 12 April,** 's morgens te 10 ure, ten zijnen **eigen huize** te *Smilde*

PUBLIEK TE VERKOOPEN:

Beddegoed met Veeren en **Veeren** afzonderlijk, **Dekens, Lakens, Duffels, Baaijen, Flanellen, Merinossen, Orleansen, Mousselines de Laine, Katoenen, Bevertienen, Pilo's, Voerings, Zijden Doeken, Bonten, witte Katoenen, Chelassen** *in soorten*, **Neteldoeken, Cambrai's, Batisten, Broekstoffen** *in soorten*, **Wollen** en **Katoenen**, en wat verder zal worden gepresenteerd; alles bij stukken en bij partijen en een paar dagen te voren te bezien.

I. HAAK,
Deurwaarder.

ATTENTIE.

H. J. VAN MEEKREN alhier, met Mei e. k. in gemeenschap met zijn broeder de zaken van zijn Vader M. S. ENGERS te Winschoten overnemende, biedt mits dezen zijn HUIS **TE HUUR** aan en berigt aan het geëerde Publiek, dat hij zijnen voorraad van **MANUFACTUREN** **tot zeer verlaagde prijzen zal uitverkoopen** en aan Kooplieden nog een extra rabat zal toestaan.

Mr. H. P. WICHERS, Notaris te Leek, gedenkt op WOENSDAG den 13 April e. k., des voormiddags te 11 uren, voor de Erven J. A. ZWARTZ, op hunne Boerenplaats te Midwolde

PUBLIEK TE VERKOOPEN:

6 PAARDEN, 24 stuks **HOORNVEE, SCHAPEN, BOEREN-** en **MELKGEREEDSCHAPPEN;** en tevens worden VERHUURD: **25 B. BOUW-** en **WEILAND.**

DE FINALE VEILING

of Palmslag

der **LANDERIJEN** te Peeloo, gemeente Assen, behoorende bij de Plaats in gebruik bij HENDRIK BOELENS, en toebehoorende aan de Erven KIJMMELL te Smilde en te Roden, zal plaats hebben in de Zaal van J. B. SCHUT te Assen, op **WOENSDAG** den **13** April 1853, des voordemiddags te 11 uur.

GEDRUKTE BILJETTEN van de op prijsstelling der perceelen, welke heeft plaats gehad op Woensdag den 6den April 1853, zullen in tijds worden uitgegeven of verkrijgbaar zijn bij den ondergeteekenden Notaris.

ASSEN den 8 Maart 1853.

H. H. VAN LIER.

BURGERLIJKE STAND.

ASSEN, 1—7 April. Bev. R. Mennega, geb. Ruibingh, van z.; C. Debo, geb. Rose, van levenl. kind van vr. g.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 8 April.

Tarwe, Jarige 70 N.pd. *f* 7.25		Boekweit, zand 65 N.pd. *f* 5.20		
„ N. Oml. 68 „ „ 6.70		„ „ 67 „ „ 6.60		
dito. 72 „ „ 7.70		„ veen 64 „ „ 5.75		
„ „ Old. 68 „ „ 6.50		„ „ 66 „ „ 6.15		
„ „ „ 70 „ „ 7.00		Paardeboonen.. *f* 5.70 à 6.20		
Rogge, N. Inl. 66 „ „ 5.70		Groene Erwten.. „ 0.00 à 0.00		
„ O. „ 68 „ „ 6.10		Graauwe „ „ 0.00 à 00.„		
„ „ „ 70 „ „ 6.50		Koolzaad . . *f* 0.00 à 00.00		
Haver. N. dikke 40 „ „ 2.80		Gort, grove „ 8.25 à 8.75		
„ „ 50 „ „ 3.40		Gort, parel „ 11.00 à 12.00		
„ Voer 35 „ „ 2.55		Olie, raap per vat 00.00 à 34.00		
„ „ 40 „ „ 2.90		Raapkoeken . . . . à 00.00		
„ Zwarte 35 „ „ 2.50		Lijnkoeken . . . 00.00 à 00.00		
„ „ 40 „ „ 2.85		Boter ¼ ton. . 00.00 à 00.00		
Garst, N. wint. 52 „ „ 4.35		Boter ⅛ „ . . . . . à 00.00		
„ „ „ 54 „ „ 4.65				
„ „ zomer 57 „ „ 0.00				
„ „ knob. 62 „ „ 5.50				

Tarwe slap. Rogge, Boekweit en Garst als voren. De beste soorten dikke Haver goed prijshoudend, Voer en Zwarte als veren. Boonen niet beter. Zaden en Gort stil.

ASSEN, 7 April. Rogge *f* 6.75, *f* 6,50, *f* 6,00. Boekweit *f* 6,25, 5.25, 5,00. Boter 75 a 70 ct. het Ned. pd. Aardappelen *f* 2,25 à *f* 1,75. Prijs van het brood *f* „-48 de 6 N. ℔

HOOGEVEEN, 5 April. Rogge f 6.22⁵, Boekweit *f* 6.50 Haver *f* 3.35. Boter Ned. pd. 64 cent. Zetting *f* 0.48.

MEPPEL, 7 April. Rogge, f 6.25 à f 6,60; Boekweit, f 5,00 à f 6.90; Boter 1½ Ned. pd. f 1,15 à f 1,22⁵, Boter per ⅛ vat *f* 15,00 à *f* 16.50. Zetting f 00.51.

COEVORDEN, 4 April. Rogge *f* 6.00. Boekweit *f* 7.00 Boter Ned. pd. 60 c. Zetting f 0.50.

AMSTERDAM, 6 April. TARWE en ROGGE aan cons.; TARWE: 128, 130 ℔ b. Pools. *f* 312, *f* 324. — ROGGE: 124 ℔ Pruiss. *f* 208 bij partij; 122 ℔ Odessa *f* 184. — GARST als voren; 114 ℔ jar. Fransche *f* 184. — Van BOEKWEIT verkocht 118 ℔ Groot-Brab. *f* 220; 112 ℔ grove Fransche *f* 170. — KOOLZAAD in een doen, alleen Nov. ½ £ lager; op 9 vat April 56½ £; Sept. 58 £; Nov. 58½ £. — LIJNZAAD in een doen; 108, 109 ℔ Petersb. *f* 295; 108, 109 ℔ Egypt. *f* 295. — RAAPOLIE dadelijk en op levering met weinig handel onveranderd; op 6w *f* 34; Vlieg. *f* 33; Mei *f* 32½ a ¾; Sept. *f* 33½; Oct. *f* 33¾; Nov. en Dec. *f* 33¾, 34. — LIJNOLIE op 6w *f* 30¼; Vlieg. *f* 29¼; — HENNEPOLIE op 6w *f* 38; Vlieg. *f* 37.

GRAANPRIJZEN en BROODZETTINGEN.

De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit op de nagemelde weekmarkten, gedurende de tweede helft der maand Maart ll., hebben bedragen per mudde. *Assen*, Rogge *f* 5.45. Boekweit *f* 5.41⁵. *Coevorden*, Rogge *f* 5.87⁵. Boekweit *f* 6.67⁵. *Hoogeveen* Rogge *f* 5.97⁵. Boekweit *f* 6.20. *Meppel* Rogge *f* 6.11⁵. Boekweit 6.28. De zetting van de 6 Ned. ℔ roggebrood is laatstelijk bepaald: *Coevorden* 50 cent. *Hoogeveen* 48 cent. *Meppel* 51 cent.

ASSEN, 6 April 1853.

Veeprijzen.

Op de beestenmarkt, den 7 dezer te *Zwolle* gehouden, was de handel zeer levendig en werden vele beesten zelfs voor zij het marktplein bereikten, tegen tamelijk hooge prijzen verkocht. Het getal kooplieden, zoo binnen- als buitenlandsche, was aanzienlijk.

— Te Groningen was op de markt van 5 dezer een aanzienlijk getal varkens aangebragt, doch de handel was nog traag. — De aanvoer van schapen en lammeren werd ook iets talrijker en tegen goede prijzen werd er eenige handel gedaan,

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 7 April 1853.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	64¾	*Polen.* Oblig.	4	pct.	87¼
„ „	3	„	77⅛	*Spanje.* Oblig.	1	„	24¾
„ „	4	„	96⅝	Obligatien	3	„	47⅛
Amort. Synd.	3½	„	95½	Binnenl.	3	„	43½
Handelm.	4½	„		Amortisable			5 13/16
O.I. Leening	4	„	95 13/16	Bewijz. Coup.			8 7/16
Aand. Holl. Spoorw.				*Oostenrijk,*			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	102	Oblig. Goll	5	„	
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	86½
Rusl. Ob. Hope	5	„	108½	„ Metal.	5	„	81 13/16
Dito 1828/29	5	„	107⅛	„ „ N.	5	„	94
Cert. 1831/33	5	„	96⅞	„ „	2½	„	42 3/16
Dito 1840	4	„		*Belgie,* Cert.	2½	„	
Dito Stieglitz	4	„	92⅛	Rothschild	2½	„	52 13/16
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.,* Lond.	5	„	41 13/16
Cert. van dito	6	„	73 13/16	„	4	„	39 13/16
				Amerika Bank-Act.			5½

TER BOEK- EN COURANT-DRUKKERIJ
VAN **M. T. Sz. GRATAMA,** TE ASSEN.